

DVV/ Ojala Hannu

16.10.2020

YHTEENVETO ASIAKASTARVEKYSELYN TULOKSISTA

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) teki asiakastarvekyselyn kokonaisarkkitehtuurin mallinnuspalvelun, Arkkitehtuuripankki.fi, pääkäyttäjille 1. - 18.9.2020. Kyselyn tavoitteena oli selvittää kokonaisarkkitehtuurityön ja myös laajemmin tiedonhallinnan ja toiminnan (kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tiedonhallintamallin kuvaukset) kehittämisen tuki- ja koulutustarpeita. Vastaajat saattoivat myös antaa palautetta DVV:lle. Kyselyyn tuli määräaikaan mennessä 36 vastausta, vastausprosentti oli noin 21.

DVV ei enää jatkossa rahoita Arkkitehtuuripankki.fi-palvelua, vaan organisaatioiden tulee itse rahoittaa palvelun käyttö tai miettiä muita ratkaisuja. DVV jatkaa kuitenkin tiedonhallinnan ja toiminnan (kokonaisarkkitehtuuri, yhteentoimivuus, tiedonhallintamallin kuvaukset) kehittämisen tukemista.

Asiakastarvekyselyn alustavia tuloksia esiteltiin 30.9.2020 pidetyssä asiakasinfossa, jonka esitysmateriaali on nähtävissä DVV:n sivuilla osoitteessa <https://dvv.fi/arkkitehtuuripankki>.

1 DVV:ltä toivottu tuki

Kyselyn tulosten perusteella DVV:ltä toivotaan tukea arkkitehtuurityöhön, mallinnukseen, koulutukseen ja erityisesti organisaatioiden väliseen yhteistyöhön. Vastaajat toivovat myös yhteisiä ohjeistuksia, spesifikaatioita ja geneerisiä vaatimusmäärittelyjä välinehankinnan tueksi.

Vastauksissa tuli esiin tarve nykyisen arkkitehtuurityön jatkamisesta ja kehittämisestä sekä tiedonhallintalain mukaisen tiedonhallintamallin määrittämien arkkitehtuurikuvausten laatimisesta.

Kyselyn tulosten perusteella eniten kokonaisarkkitehtuuria on käytetty prosessien, palvelujen ja integraatioiden suunnittelussa. Jatkossa yli 70 % vastaajista aikoo hyödyntää kokonaisarkkitehtuurimallinnusvälinettä myös tiedonhallintamallin mukaisten arkkitehtuurikuvausten laadinnassa.

Vastaajista noin kolmasosa ilmoitti, että heidän organisaatioidensa arkkitehtuurikuvauksissa on myös salassa pidettäviä tietoja. Luku on yllättävän suuri ja tietoturva onkin huomioitava laadittaessa mallinnuspalvelujen vaatimusmäärittelyjä ja niihin liittyviä ohjeistuksia.

1.1 Arkkitehtuurityö

Mallinnuksen osalta erityisesti syyskuun asiakasinfossa tuli esiin tarve arkkitehtuurikuvausten sisältöjen kehittämisestä. Jatkossa olisikin hyvä laatia yhteisiä kuvauksia ja organisaatiot voisivat julkaista kuvauksiaan muiden nähtäväksi. Siten olisi mahdollista saada palautetta, mikä parantaisi kuvausten laatua ja levittäisi parhaita käytäntöjä. Mallinnus on monen mielestä ollut liian välinekeskeistä - se on kuitenkin paljon enemmän ajattelua, suunnittelua ja päätöksentekoa kuin kuvaamista.

DVV / Ojala Hannu

16.10.2020

Useat käyttäjät toivovat kuvausmenetelmiä ja -välineitä, joissa voitaisiin hyödyntää muissa tietovarannoissa olevaa dataa, eikä sitä tarvitsisi luoda uudestaan kokonaisarkkitehtuurikuvauksissa.

Kyselyn tulosten perusteella organisaatioiden arkkitehtuurityötä voitaisiin helpottaa ja tehostaa seuraavin keinoin:

- yhteiset mallipohjat (JHS 179, Lean- ja Archimate-mallipohjat)
- yhteiset viitearkkitehtuurit (tiedonhallinta, yhteentoimivuus ja tietoturva)
- ohjeistus ja vaatimusmäärittelyt kuvausvälineen hankintaan
- kuvausvälineetuki ja mallipohjat tiedonhallintamallin toteuttamiseksi, tuki kokonaisarkkitehtuurin integroinnissa DVV:n Yhteentoimivuusalustaan sekä ohjeistukset eri kuvausvälineille.
- organisaatioiden välinen yhteistyö ja sen koordinointi, vertaistapaamiset, viestintäkanava
- yhteiset kuvausmenetelmät
- yhteinen tiedonhallintamallin metamalli
- koulutus kokonaisarkkitehtuurista (käytännönläheinen)

Organisaatioista noin 30 % aikoo jatkaa Arkkitehtuuripankki.fi:n käyttöä omalla rahoituksella arkkitehtuurikuvaustensa tekemisessä, mutta yli kolmannes ei ole vielä päättänyt, mitä välinettä tai palvelua tulee käyttämään arkkitehtuurinsa mallintamiseen.

1.2 Koulutus

Kyselyn tulosten perusteella yhteistä koulutusta toivotaan jatkossakin. Aiemmin oli kokonaisarkkitehtuurikoulutuksia lähiopetuksena ja mallinnusta harjoiteltiin IT-laboratoriossa. Tällä hetkellä on eOppivassa saatavilla kaksi verkkokoulutusta: Johdanto kokonaisarkkitehtuuriin ja Kokonaisarkkitehtuurin mallintaminen.

Paljon toivotaan vertaistapaamisia, joissa arkkitehdit ja muut asiasta kiinnostuneet voisivat kohdata ja vaihtaa ajatuksia. Vertaistapaamisia voitaisiin järjestää myös tietyistä teemoista.

1.3 Yhteistyö

Organisaatioiden välistä yhteistyötä toivottiin vastauksissa yleisesti, se voisi konkretisoitua mm. yhteisinä kehitysprojekteina ja työpajoina.

Arkkitehtuurikuvausten sisältöjen ja parhaiden käytäntöjen jakamista pidetään tärkeänä.

Yhteinen viestintäkanava edistäisi organisaatioiden välistä yhteistyötä, DVV:n toivotaan toimivan tässä koordinoijana.

DVV / Ojala Hannu

16.10.2020

2 DVV:n saama palaute

Kyselyssä oli mahdollista antaa vapaamuotoista palautetta, ja sitä saatiin runsaasti. Palautteissa toivottiin mm. DVV:n jatkavan julkisen hallinnon arkkitehtuurityön koordinoitua. Huolta koettiin arkkitehtuurityön tulevaisuudesta ja DVV:n myöhäistä viestintää mallinnuspalvelun rahoituksen päättämisestä moitittiin.

3 Kyselyn tulosten hyödyntäminen

DVV hyödyntää kyselyn tuloksia suunnitellessaan loppuvuoden ja vuoden 2021 kokonaisarkkitehtuurityön ja tiedonhallinnan kuvaustoiminnan tukitoimintaa, jolloin tavoitteet konkretisoituvat ja esim. yhteentoimivuus- ja tietoturva-arkkitehtuuri saattavat korostua aiempaa enemmän.

4 Johtopäätökset

Kyselyn tulosten perusteella vastaajat toivovat jatkossa:

- organisaatioiden välistä yhteistyötä
- yhteisesti hyödynnettäviä arkkitehtuurikuvauksia ja ohjeistusta. Mm. ohje kokonaisarkkitehtuurin suunnittelusta ja kehittämisestä on osittain vanhentunut ja tulisi päivittää.
- tukea kokonaisarkkitehtuurin hyödyntämisessä tiedonhallintamallin laatisessa
- vertaistapaamisia
- yhteentoimivuuden edistämistä myös kokonaisarkkitehtuurin keinoin
- DVV:n koordinoitua organisaatioiden välisessä yhteistyössä, arkkitehtuurityön kehittämisessä ja koulutuksessa

Valtiovarainministeriön linjauksen mukaan kokonaisarkkitehtuurilla on jatkossakin oma roolinsa, vaikka sitä ei tiedonhallintalaissa velvoitetaakaan.